

Pilar III - Risiko og kapital 2014

Eika Boligkreditt AS

1 INNLEDNING

Formålet med dette dokumentet er å gi markedet informasjon om risikostyring og kapital i Eika Boligkreditt AS. Dokumentet skal oppfylle krav til offentliggjøring av finansiell informasjon, jf. kapitalkravsforordens kapittel 45.

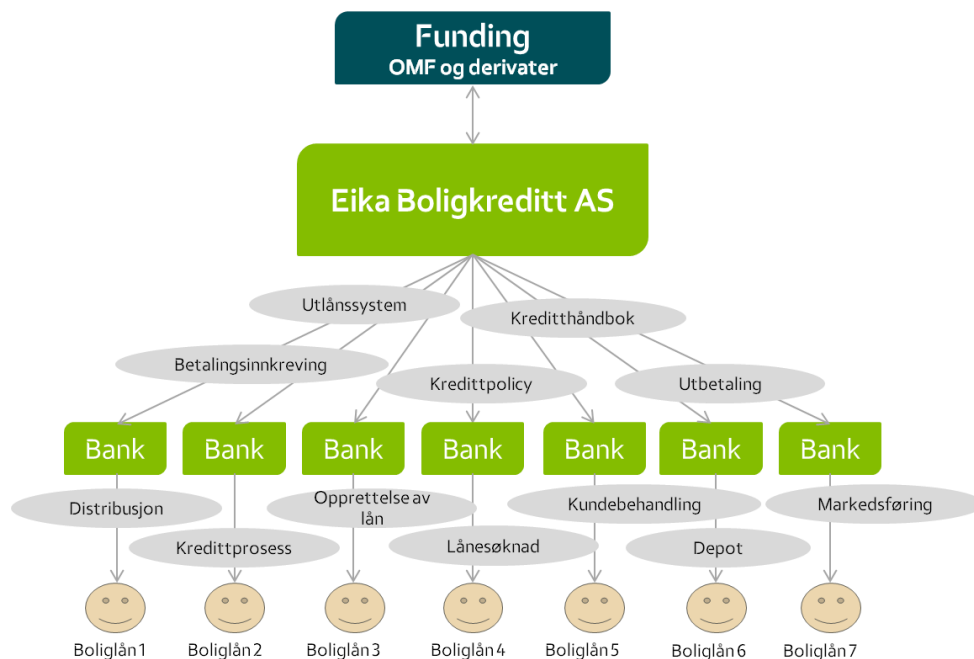
Eika Boligkreditt AS (heretter **EBK**) er Eika Alliansens boligkreditselskap, og er direkte eid av 73 lokale banker og OBOS (sammen kalt eierbankene). I 2012 ble selskapet skilt ut fra Eika Gruppen AS, og Eika Boligkreditt AS er ikke lenger en del av Eika Gruppen konsern. I forbindelse med eierskiftet ble det etablert en styrket støttemekanisme fra eierbankene til selskapet. Støttemekanismen består av eierbankenes forpliktelser til å tilføre selskapet likviditet og kapital i situasjoner hvor det er nødvendig. I tillegg regulerer avtaleverket at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre minst en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank og OBOS skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

2 SELSKAPSSTRUKTUR OG VIRKSOMHET

EBK har som hovedformål å sikre eierbankene i Eika Alliansen tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i det norske og internasjonale finansmarked. En viktig del av selskapets forretningsidé er å øke eierbankenes konkurransekraft og redusere deres risiko, herunder refinansieringsrisiko.

For å kunne være aktiv med utstedelser i både det norske og internasjonale finansmarked, må OMF utstedt av EBK ha internasjonal rating. Med internasjonal rating fra Moody's Investors Service (**Moody's**) har EBK mulighet til å diversifisere sin finansiering, samt å kunne finansiere seg der hvor man oppnår markedets beste betingelser. Eierbankene har ikke anledning til å utstede OMF direkte, men gjennom EBK har de likevel tilgang på konkurransedyktig funding, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

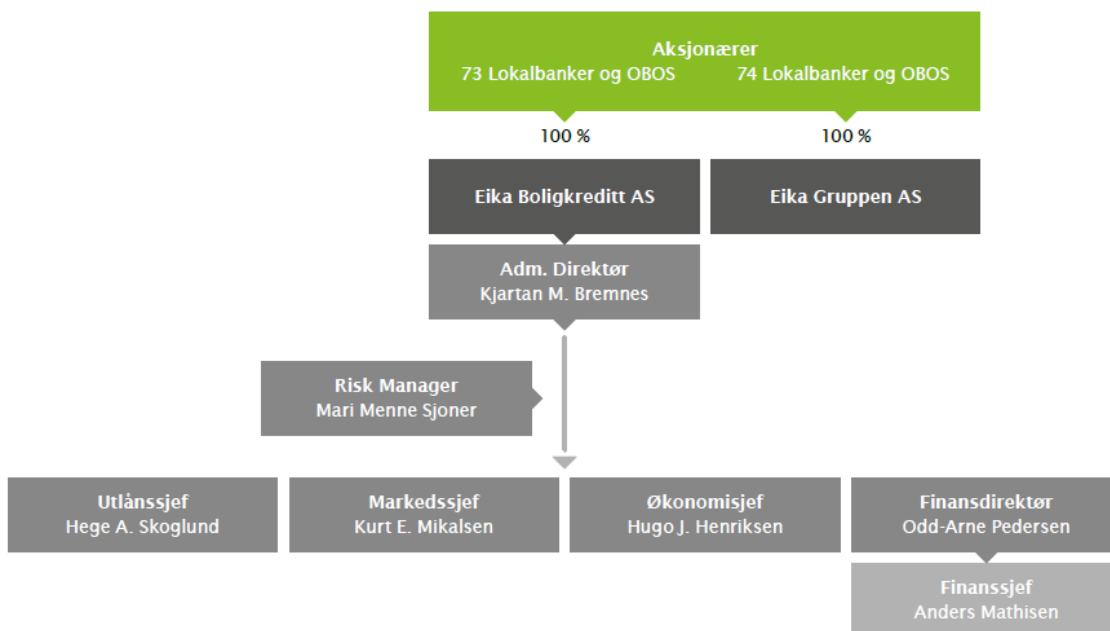
Figur 1 Selskapets virksomhetsområde

Lokalbankene og OBOS-banken, heretter omtalt som distributørene, er EBKs lokale representanter, og ordner alt knyttet til boliglånet, herunder behandling av lånesøknad, etablering av lånet,

endringer på løpende lån og opplåning mv. For kundene vil derfor et boliglån plassert i EBK fullt ut oppfattes og føles som et lån hos distributørbanken, fordi den alltid vil være kundens kontaktpunkt i forhold til boliglånet. EBK har i utlånsprosessen ansvar for drift av utlånssystem, kredittpolicy, samt utbetalinger.

Figur 2 Selskapsstruktur og organisering

EBK er organisert i 5 avdelinger:

- Utlån
- Innlån og plassering
- Marked
- Økonomi og Back-Office
- Risk Management og Compliance

Selskapet har 19,8 årsverk pr. 31. desember 2014. I tillegg benyttes tjenester fra Eika Gruppen AS, herunder HR og lønn, juridisk, regnskap og profilering/marked. Selskapets IT-plattform leveres også av Eika Gruppen AS.

3 BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

Krav til finansinstitusjonenes beregning av kapitaldekning, Basel II, ble innført i Norge fra 1. januar 2007. Regelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger fra Bank for International Settlements (BIS). Formålet med kapitaldekningsregelverket er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom:

- Mer risikosensitivt kapitalkrav;
- Bedre risikostyring og kontroll;
- Tettere tilsyn;
- Mer informasjon til markedet.

Figur 3 Basel II-oversikt over pilarene

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til operasjonell risiko. Dette innebærer at beregningen av kapitalkrav for disse risikoer følger kapitalkravsforskriftens kategorier og risikovektingsregler.

PILAR I

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I pilar I inngår også kapitaldekning knyttet til derivatmotparters kredittverdighet (CVA-risiko).

PILAR II

Pilar II er basert på to hovedprinsipper. EBK skal ha en prosess for å vurdere sin totale kapital i forhold til risikoprofil, og en strategi for å opprettholde kapitalnivået. I tillegg kan tilsynsmyndighetene gjennomgå og evaluere EBKs interne vurdering av kapitalbehov og strategier, samt overvåke og sikre overholdelse av de myndighetspålagte kapitalkravene. Finanstilsynet har myndighet til å sette i verk passende tilsynsmessige tiltak om de ikke er tilfredse med resultatet av prosessen.

PILAR III

Formålet med Pilar III er å supplere minimumskravene i Pilar I og den tilsynsmessige oppfølging i Pilar II. Pilar III skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere institusjonens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll. Kravene til offentliggjøring er spesielt viktig når aktører i større grad kan benytte egne systemer og metoder for å beregne kapitalkravet.

Kapitalbehovet og kapitalmålene er vurdert ut fra det internasjonale kapitalkravsregelverket Basel II og Basel III, slik det er nedfelt i Finansieringsvirksomhetsloven og Kapitalkravsforskriften. Kravet til kapital i Finansieringsvirksomhetsloven § 2-9b er at en finansinstitusjon skal til enhver tid ha ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved, og omfanget av den virksomhet

institusjonen driver. Dette skal være vurdert både på kort og lengre sikt. Kapitaldekningen skal følgelig være høyere enn minimumskravene på 8 %, som er nærmere fastlagt i kapitalkravsforskriften. Finanstilsynet vil evaluere både EBKs kapitalmål og dokumentasjonen av de vurderinger som styret har lagt til grunn for sine konklusjoner.

BEREDSKAPSPLAN FOR KAPITALDEKNING

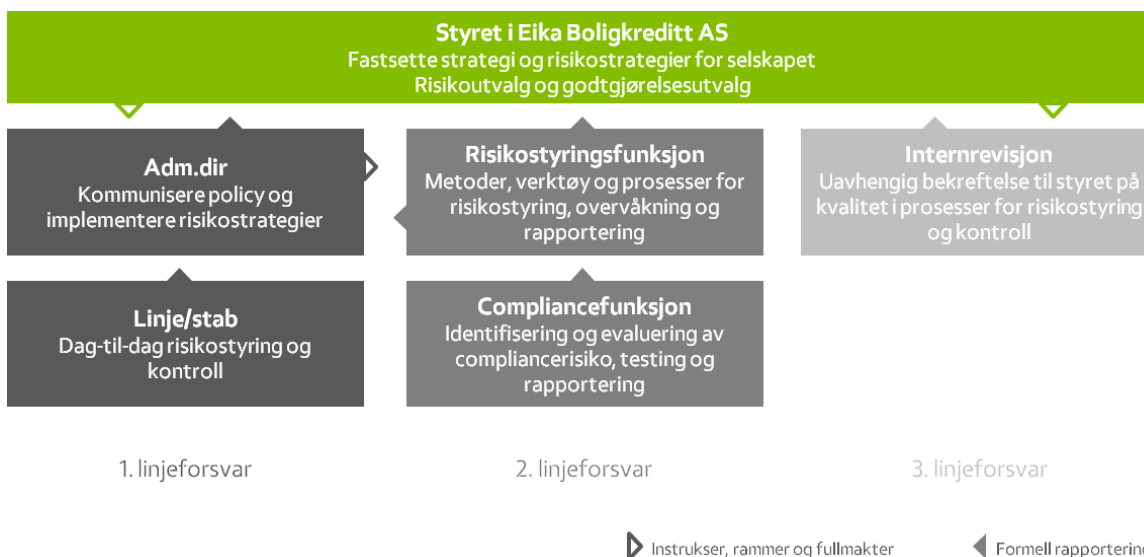
Selskapet har etablert en beredskapsplan for kapitaldekning som skal bidra til at det eksisterer gode prosesser for styring av kapital. EBKs eierbanker er alle underlagt kapitaldekningskrav og har gjennomgående høy soliditet. Eierbankene er gjennom avtaleverk forpliktet til å delta i emisjoner for å styrke kapitalen i selskapet, fordelt etter eierbankens andel av EBKs utlånsportefølje.

4 OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING

RISK MANAGEMENT I EBK

Ansvar for gjennomføring av selskapets overordnede styring og kontroll er organisert på følgende måte:

Figur 4 Styring og kontroll

EBK har etablert et rammeverk for styring og kontroll gjennom risikostراتيجier fra selskapets styre med kvartalsvis rapportering av status og utvikling. Det overordnede faglige ansvaret for risikostyring i selskapet er hos administrerende direktør. Selskapet vil ha fokus på å ha tilstrekkelige ressurser innenfor risikostyring og compliance, og vil løpende vurdere tilgjengelig kompetanse og kapasitet.

Det gjennomføres kvartalsvis risk- og compliancerapportering som gir en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer i selskapet, slik at ledelsen, risikoutvalget og styret kan påse at risikoeksponeringen er innenfor fastsatt risikovilje. Rapporteringen kvantifiserer og vurderer alle hovedrisikoer som er relevante for selskapet, herunder strategisk risiko, kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, renterisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko og operasjonell risiko.

Et godt internt kontrollmiljø forutsetter forankring i hele organisasjonen, fra den enkelte medarbeider til selskapsledelsen og styret. Selskapets internrevisor er PricewaterhouseCoopers.

ICAAP-PROSESSEN

Virksomheten er underlagt krav til å gjennomføre Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP), jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2-9b. Prosessen innebærer vurdering av behov for kapital hensyntatt selskapets mål, strategi, aktuelle og forventede risikoeksponeringer, samt gjeldende risikorammer og regulatoriske bestemmelser. Hensikten med ICAAP er å vurdere selskapets kapitalmål og kapitalbehov på kort og lengre sikt, for å sikre at selskapet har tilstrekkelig buffer i forhold til regulatoriske minimumskrav til kapital.

Estimerte budsjetter og prognoser utarbeides for 3 år frem i tid av administrasjonen. Basert på budsjett og prognose som representerer forventet utvikling i selskapet, foretar risk- og compliancefunksjonen beregninger av kapitalbehov for de neste 3 år.

Risk- og compliancefunksjonen foretar utover dette stresstester av hva som vil være et rimelig, men strengt nedgangsscenario samt et scenario med likviditetstørke for bankene. Scenarioene er ment å reflektere en verste-fall-situasjon for selskapet.

Den foreløpige ICAAP-rapporten er viktig for styrets vurdering av at selskapet har forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. aksjeloven § 3-4 og eventuelle muligheter for å utbetale utbytte, behov for tilførsel av kapital, mv. Prosessen i styret innebærer gjennomgang og diskusjon av viktige forutsetninger i ICAAP-analysen, herunder:

- vesentlige forutsetninger i budsjett og 3 års prognose,
- vurdering av om stresstester er tilstrekkelig konservativ til å dekke en verste-fall situasjon, og
- vurdering av kapitalnivået, dvs. hvor mye kapital selskapet bør ha, herunder hvor stor buffer styret finner forsvarlig/ønskelig.

Innspill fra den innledende ICAAP-prosessen med vurderinger i siste styremøte før årsskiftet, samt endelige årsregnskap, danner grunnlaget for oppdaterte ICAAP-beregninger. Det utarbeides en ICAAP-rapport som oppsummerer ICAAP-arbeidet for selskapet. Styret i EBK godkjenner endelig ICAAP for selskapet som oversendes Finanstilsynet.

5 RISIKOVILJE OG KAPITALSTRATEGI

Tabell 1 Selskapets risikovilje

Risikotype	Risikovilje
Strategisk risiko	Lav
Kredittrisiko knyttet til utlån	Lav
Motpartsrisiko	Lav
Markedsrisiko	Moderat
Renterisiko knyttet til rentenetto	Lav
Likviditets- og refinansieringsrisiko	Moderat
Operasjonell risiko	Lav

KAPITALMÅL OG BUFFERKRAV

I tråd med økt motsyklisk buffer fra 1. juli 2015 har selskapet oppdatert sine kapitalmål til å tilfredsstille gjeldende minstekrav og bufferkrav til kapital. Selskapet har vedtatt å oppfylle kapitalmål i takt med innføringshastigheten gitt i tabellen nedenfor, samt til en hver tid oppfylle gjeldende bufferkrav.

Tabell 2 Kapitalmål for EBK i ICAAP-perioden

Kapitalmål	1. jul. 2014	1. jul. 2015	1. jul. 2016
Rent kjernekapitalmål	10.0 %	11.0 %	11.0 %
Kjernekapitalmål	11.5 %	12.5 %	12.5 %
Kapitalmål	13.5 %	14.5 %	14.5 %

Selskapet styrer med en buffer på 0,5 prosentpoeng i forhold til kapitalmålene i sin kapitalplanlegging. Det er imidlertid viktig for eierbankene at EBK fortsatt er kapitalbesparende, da det er de eiendelene med best kvalitet og lavest risiko som overføres fra bankene til OMF-selskapet. Dersom behovet for kapital endrer seg, gir aksjonærvtalen en betydelig forutsigbarhet knyttet til tilførsel av kapital fra eierbankene. Selskapets kapitalmål vil justeres dersom motsyklisk buffer endres og vil ved en eventuell økning av bufferen ha minimum 12 måneder på å tilpasse et nytt krav.

Nye bufferkrav utover selskapets minstekrav til kapital skal dekkes med ren kjernekapital og består av systemrisikobuffer, bevaringsbuffer og motsyklisk buffer. I tillegg er det fastsatt et økt krav til ren kjernekapital for systemviktige institusjoner (SIFI). Felles for bufferkravene er at muligheten for utbytte- og bonusutbetalinger begrenses i en situasjon der selskapet ikke tilfredsstiller kravene.

Tabell 3 Kapitalbufferkrav pr. 31.12.2014 (tall i tusen)

Buffertype	Krav til ren kjernekapital	
Bevaringsbuffer	2.5 %	628,866
Systemrisikobuffer	3.0 %	754,640
Motsyklisk buffer	0 %	-
Kombinert bufferkrav		1,383,506

Pr. 31. desember 2014 har selskapet om lag 1,4 milliarder i kombinert bufferkrav, og dette er dekket med ren kjernekapital.

6 KAPITAL

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav til kredittrisiko, og basismetoden for beregning av operasjonell risiko. For beregning av kapitalkrav til markedsrisiko, herunder kapitalkrav på likviditetsplasseringer, benyttes standardmetoden for kredittrisiko.

Regelverket etter kapitalkravsforskriften, innebærer følgende vektingsregler av vesentlig betydning for kredittrisikoen i selskapet:

Engasjement	Risikovekt	Vurdering av kapital i forhold til risiko
Lån med pant i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdi	35 %	Kredittrisiko
Lånetilsagn og delutbetalte lån gitt med forutsetning om pant i bolig innenfor 60 % av boligens verdi. Konverteringsfaktor på 20 % og 50 %.	35 %	Kredittrisiko
Bankinnskudd uten binding	20 %	Motpartsrisiko
Derivater, avhenger av rating	20 % / 50 %	Motpartsrisiko
Lokale og regionale myndigheter, herunder kommuner	20 %	Markedsrisiko
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 %	Markedsrisiko

Balanseførte eiendeler og annen kredittrisiko vekter som utgangspunkt 100 % med mindre annet er særskilt spesifisert. Utover dette har selskapet poster på balansen som har følgende vekting:

- Foretak med godkjent rating gis risikovekt 50 %
- Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller, som er under 10 % av ren kjernekapital, skal risikovektes 250 %.

Beregning av kapital for operasjonell risiko etter basismetoden innebærer at kapitalkravet fastsettes i forhold til selskapets rentenetto og andre inntekter. Vurderingen av den operasjonelle risiko baseres på erfarte hendelser, hendelser i bransjen for øvrig og iboende risikoer.

Beregning av kapital for motpartsrisiko, herunder risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko), beregnes etter standardmetoden for CVA-risiko, jf. kapitalkravsforskriftens § 20a-3. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA). CVA-tillegget ble en del av beregningsgrunnlaget fra og med 30. september 2014.

Basert på samlet eksponering og selskapets styring og kontroll med risikoen er det foretatt beregninger av de risikotyper som ikke dekkes av Pilar I - minimumskravet til ansvarlig kapital.

Tabell 4 Status på kapitaldekning pr. 31. Desember 2014 (tall i tusen)

Status kapitaldekning	31.12.2014
Aksjekapital	713,455
Overkursfond	1,746,928
Annen innskutt egenkapital	477,728
Annen egenkapital	999
Sum egenkapital	2,939,109
Immaterielle eiendeler	-4,609
Verdijusteringer finansielle instrumenter	-9,206
Ren kjernekapital	2,925,294
Hybridkapital	448,315
Kjernekapital	3,373,609
Tilleggskapital	249,661
Netto ansvarlig kapital	3,623,270
Beregningsgrunnlag og kapitaldekning	
Vektet beregningsgrunnlag kredittrisiko	23,125,227
Vektet beregningsgrunnlag CVA-risiko	1,717,691
Vektet beregningsgrunnlag operasjonell risiko	311,738
Sum vektet beregningsgrunnlag	25,154,656
Kapitalkrav tilsvarende 8 prosent av beregningsgrunnlag	2,012,372
Overskudd av ansvarlig kapital	1,610,898
Ren Kjernekapitaldekning	11.63 %
Kjernekapitaldekning	13.41 %
Kapitaldekning	14.40 %

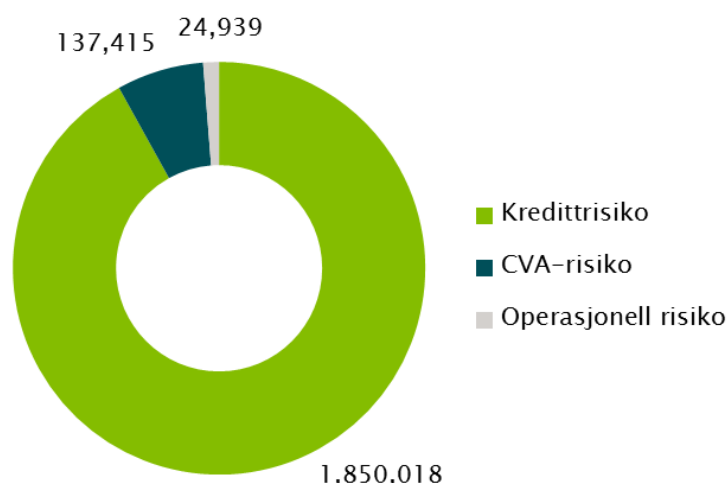
Selskapet hadde pr. 31.12.2014 en kapitaldekning på 11,63 % i ren kjernekapitaldekning, 13,41 % i kjernekapital og 14,40 % ansvarlig kapital. EBK har i løpet av 1. kvartal 2015 gjennomført et opptak av et nytt ansvarlig lån som teller som tilleggskapital på 200 millioner kroner.

OPPSUMMERING AV REGULATORISKE KAPITALKRAV

Tabell 5 Kapitalkrav fordelt på risikotype (tall i tusen)

Status kapitaldekning	31.12.2014
Ren kjernekapitaldekning	11.63 %
Kjernekapitaldekning	13.41 %
Kapitaldekning	14.40 %
Kredittrisiko	1,850,018
CVA-risiko	137,415
Operasjonell risiko	24,939
Sum Pilar I	2,012,372

Figur 5 Kapitalkrav Pilar I (tall i tusen)

UVEKTET KJERNEKAPITALANDEL (LEVERAGE RATIO)

Gjennomføringen av CRD IV i norsk regelverk innebærer at uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) skal rapporteres og inngå som en del av vurderingen av samlet kapitalbehov under pilar II før et minstekrav i pilar I introduseres i 2018. Finansieringsvirksomhetsloven åpner for at det kan fastsettes bestemmelser om at ren kjernekapital eller kjernekapitalen i finansinstitusjoner minst skal utgjøre en bestemt prosent av verdien av selskapets eiendeler og ikke-balanseførte forpliktelser, beregnet uten risikovekting (uvektet kjernekapitalandel). Den uvektede kjernekapitalandelen har til hensikt å fungere som sikkerhet mot for lavt beregningsgrunnlag i kapitaldekningsberegningene.

Rapportering av uvektet kjernekapitalandel under CRD IV i Norge vil være i tråd med EU-standardene. Finanstilsynet har fått i oppdrag å vurdere når og hvordan et krav til uvektet egenkapitalandel med tilhørende definisjoner skal gjennomføres i Norge, herunder utarbeide forslag til eventuelle regler innen juni 2015.

Selskapet har rapportert uvektet kjernekapitalandel til offentlige myndigheter fra og med 30. september 2014. Innrapporteringen er via standardiserte skjema, men uten noe foreløpig fastsatt indikatorkrav. Foreslått krav til leverage ratio er 3 %. EBK har foretatt et estimat av leverage ratio frem i tid basert på Finanstilsynets beregningsmetode og oppfylder et potensielt krav på 3 %.

Tabell 6 Uvektet kjernekapitalandel pr. 31. desember 2014.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	31.12.2014
Balanseposter (eksl. finansielle derivater)	72,689,405
Eiendeler som trekkes fra i ren kjernekapital	(4,609)
Verdijustering finansielle instrumenter	(9,206)
Foreløpig resultat/utbytte	(84,620)
Derivateksponering (beregnet etter markedsverdimetoden)	11,164,827
Lånetilsagn/delutbetalte lån	1,159,431
Sum balanse og utenom-balanseposter	84,915,228
Egenkapital	2,925,293
Kjernekapital	3,373,609
Uvektet egenkapitalandel	3.44 %
Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	3.97 %

7 STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Definisjon: Forretningsmessig risiko er risikoen for manglende samvariasjon mellom inntekter og kostnader over tid. Strategisk risiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet pga. endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, etc. Omdømmerisiko behandles også under forretningsrisiko; og er risikoen for tap pga. svekket omdømme gjennom negativ omtale.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Strategisk og forretningsmessig risiko i selskapet skal være lav. Selskapet har etablert en god forretningsstrategi og omfattende risikostrategier for styring av strategisk risiko. Det er etablert målsetninger i forretningsstrategien, og øvrige strategier har overordnede rammer knyttet til risikovilje. Selskapets forretningsidé er å tilføre bankene økt konkurransekraft og redusere deres risiko ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i det norske og internasjonale finansmarked. Gjennom dette skal EBK ved profesjonell pleie av finansmarkedene, god internasjonal rating og høy kvalitet på sikkerhetsmassen og risikostyring, sikre eierbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. For å oppnå denne strategien er satsningsområdene knyttet til:

- Bærekraftig vekst
- God internasjonal rating
- Lønnsom og kostnadseffektiv
- Kvalitet i alle ledd

Selskapet er eksponert for omdømmerisiko knyttet til Eika som merkevare. Uheldige saker knyttet til Eika Alliansen, Eika Gruppen AS og/eller selskap i konsernet Eika Gruppen kan gi negative omdømmekonsekvenser, spesielt i fundingmarkedet. Mot boliglånskundene er ikke omdømmerisikoen like stor knyttet til Eika som merkevare, da kunden forholder seg til lokalbanken.

I tillegg er selskapet eksponert for omdømmerisiko knyttet til ryktet til norske utstedere av OMF. Internasjonale investorer vurderer ofte norske utstedere av OMFer i samme kategori, og dersom det kommer uttalelser fra norske myndigheter som for eksempel kan tyde på manglende støtte fra staten, kan det få effekter for andre utstedere. Omdømmerisiko kan ha vesentlige konsekvenser for selskapet som fundinginstrument, for eksempel ved at rating på selskapets OMFer kan bli skadelidende. Omdømmerisiko henger derfor tett sammen med selskapets likviditets- og refinansieringsrisiko.

STYRING OG KONTROLL

For å sikre styring og kontroll med strategisk og forretningsmessig risiko er det viktig med gode strategiprosesser. Selskapet har et årshjul der revisjon av forretningsstrategi og risikostrategier inngår som faste oppgaver. En del av styring og kontroll med forretningsrisikoen, er de endringer som er gjort i selskapets støttestruktur; der aksjonærene har forpliktet seg til likviditets- og kapitalstøtte ved behov.

Fokus på god risikostyring, compliance, etikk, varsling om kritikkverdige forhold, håndtering av interessekonflikter, samt øvrige policyer, strategier og rutiner, skal bidra til at selskapet ivaretar prosesser på en god måte.

KAPITALBEHOV

Strategisk og forretningsmessig risiko inngår ikke i beregning av Pilar I-krav til kapital. Vurdering av kapitalkrav for strategisk og forretningsmessig risiko inngår i vurderingen av Pilar II-krav, og selskapets kapitalmål vurderes å være tilstrekkelig for å dekke risikoer utover minimumskrav i Pilar I.

8 KREDITTRISIKO

Definisjon: Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, tilsagn om lån til kunder, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter. Kredittrisiko avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Pr. 31. desember 2014 utgjorde kredittrisikoen 92 % av selskapets kapitalkrav i Pilar I, derav selskapets vesentligste risiko. Selskapet har aldri hatt regnskapsmessig mislighold (>90 dager), og heller ikke tap på sine utlån¹.

Kredittrisikoen knyttet til utlån skal være lav. EBK skal i sin kredittpolicy og utlånsvirksomhet hensynta de til enhver tid gjeldende regler for kredittselskap som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2-25 flg. Selskapets strategi for kredittrisiko på utlån har som formål å minimere risiko for tap på utlån, samt å opprettholde en kredittrisiko som er lavere enn hos sammenlignbare selskap. På denne måten vil selskapets obligasjoner være et foretrukket valg for investorene.

Selskapets kredittrisiko er sterkt begrenset gjennom vedtektsbestemte formål, strategi, eierbankenes garantiansvar og selskapets kredittstrategi. Pr. 31. desember 2014 er selskapets kredittrisiko hovedsakelig relatert til balanseførte poster, men selskapet har også kredittrisiko utenfor balansen.

Kredittrisiko i selskapet består hovedsakelig av utlån med pant i bolig samt motpartsrisiko i bankinnskudd og derivater. Motpartsrisikoen begrenses av rammer og krav til hvilke utstedere som selskapet har som motpart, og kapitalkravet knyttet til denne risikoen beregnes under motpartsrisiko. EBK har for øvrig kredittrisiko i sin kapitalforvaltning ved investeringer i verdipapirer utstedt av andre enn norske statspapirer. Denne kredittrisikoen begrenses gjennom fastsatte investeringsrammer, og kapitalkravet knyttet til denne risikoen beregnes under markedsrisiko.

---

¹ Et lån defineres som misligholdt når betaling er forsinket med mer enn 90 dager, og forsinkelsen ikke skyldes tilfeldige forhold hos kunden. Tapsutsatte lån er ikke nødvendigvis misligholdt, men kundens økonomiske situasjon og verdien av sikkerhetene innebærer fare for tap.

Selskapet rapporterer etter International Financial Reporting Standards (IFRS) og verdsetter utlån til virkelig verdi. Utlån med flytende rente er vurdert å ha en verdi lik amortisert kost, mens utlån til fast rente er tilsvarende vurdert lik amortisert kost justert for nåverdien av differansen mellom lånenes faste rente og rente på balansedagen. For utlån med fast rente benyttes vilkår fastsatt i forskrift for kredittavtaler for å beregne den virkelige verdien. Den virkelige verdien til hvert enkelt lån fastsettes ut i fra hvilken under- eller overkurs kunden vil få eller må betale ved en eventuell innfrielse av fastrentelån. Denne verdien er derfor avhengig av renteutviklingen, og verdisvingninger får resultateffekter. Selskapet har også utlån til finansiering av fellesgjeld i borettslag, hovedsakelig tilført av OBOS.

GENERELT OM KREDITTRISIKO I EBK

EBK har aldri hatt regnskapsmessig mislighold på sine utlån, og heller ingen tap i forbindelse med utlånsvirksomheten. Garantistrukturen mellom EBK og distributørene reduserer kredittrisikoen for selskapet, og det medfører at selskapet heller ikke forventer tap i fremtiden. Selskapet har derfor aldri foretatt nedskrivninger knyttet til verdifall på utlån.

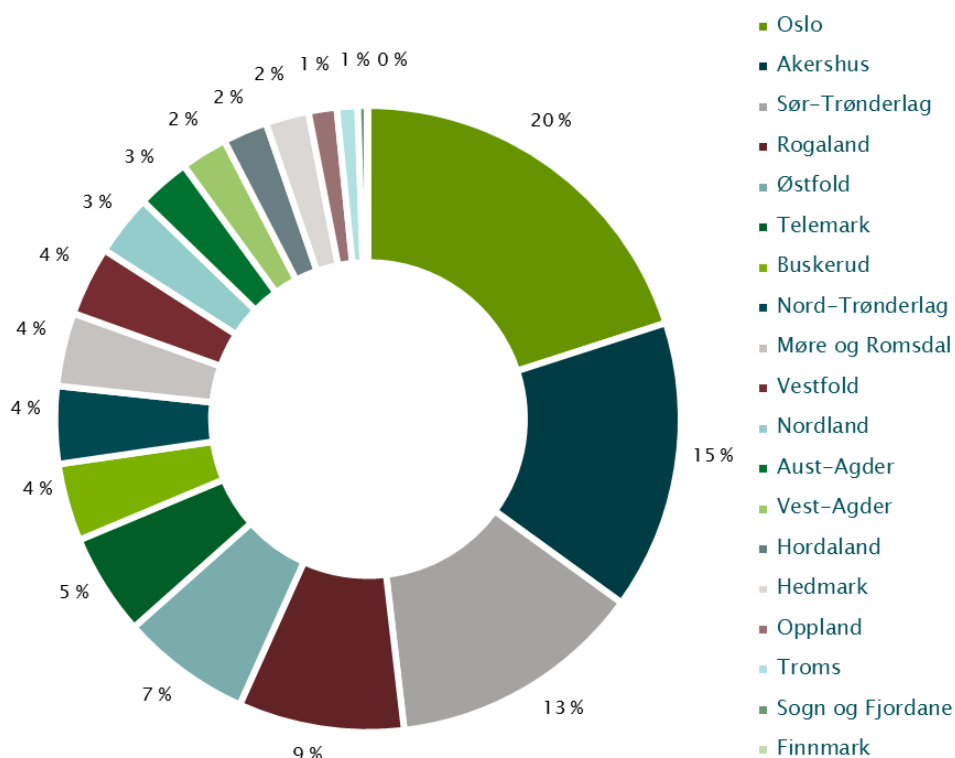
Tabell 7 Kreditt risiko: Spesifikasjon av risikovektet volum og kapitalkrav (tall i tusen)

Kreditt risiko	Paragraf	KF	Balanseført beløp	Poster utenom balansen	Risiko-vekt	Beregnings-grunnlag	Kapitalkrav 8 %
Stater	§ 5-1		1,888,702		0 %	-	-
Kommune- og fylkeskommune	§ 5-2		1,230,362		20 %	246,072	19,686
Bankinnskudd/utlån til kredittinstitusjoner	§ 5-6		3,708,022		20 %	741,604	59,328
Lånegarantier fra bankene	§ 5-6			6,748,842	20 %	1,349,768	107,981
Derivater AA-rating (standardisert metode)	§ 5-6 og § 23			1,181,366	20 %	236,273	18,902
Derivater A-rating (standardisert metode)	§ 5-6 og § 23			1,702,478	50 %	851,239	68,099
Foretak (uten rating)	§ 5-7		15,000		100 %	15,000	1,200
Lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80%	§ 5-9		60,966,428	-6,748,842	35 %	18,976,155	1,518,092
Lånetilsagn (varighet 30 dager)	§ 5-9 og § 6-1 (9)	0.2		461,651	7 %	32,316	2,585
Delutbetalte lån	§ 5-9 og § 6-1 (8)	0.5		622,293	18 %	108,901	8,712
Obligasjoner med fortrinnsrett	§ 5-13		4,842,004		10 %	484,200	38,736
Øvrige engasjement	§ 5-15		2,650		100 %	2,650	212
Øvrige engasjement (Utsatt skattefordel)	§ 18 (beregningsforskriften)		32,419		250 %	81,047	6,484
Sum kreditt risiko			72,685,587	3,967,788		23,125,227	1,850,018

Tabell 8 Kreditt risiko pr. engasjementskategori (tall i tusen)

Engasjement	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter	19,686
Institusjoner	254,311
Foretak	1,200
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1,529,390
Obligasjoner med fortrinnsrett	38,736
Øvrige engasjementer	6,696
Sum kapitalkrav kreditt risiko	1,850,018

Figur 6 Geografisk konsentrasjon: Utlån fordelt på fylke i % av totalt utlånsvolum pr. 31.12.2014

Eierbankene som distributørkanal gjør at kundene har en god geografisk spredning. Selskapets kunder er i hovedsak privatkunder hvor hver enkelt kunde utgjør en svært liten andel av selskapets totalportefølje.

Tabell 9 Utlån fordelt på engasjementstype og løpetid (beløp i 1000)

Forventet løpetid på utlån og plasseringer	31.12.2015	0-1 mnd	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	5-10 år	Over 10 år
Utlån:									
Privatpersoner	52,047,002	41	214	770	5,760	88,499	361,635	2,280,504	49,309,577
Borettslag	8,791,895	39	-	567	3,085	27,989	60,414	287,937	8,411,865
Plasseringer:									
Stat	1,869,041	-	226,300	1,412,314	230,428	-	-	-	-
Kommune	1,225,999	290,031	760,768	75,050	100,149	-	-	-	-
OMF	4,825,490	90,040	-	212,963	536,459	3,833,787	152,241	-	-
Bankinnskudd	3,708,022	3,708,022	-	-	-	-	-	-	-
Sum	72,467,449	4,088,174	987,282	1,701,665	875,881	3,950,275	574,290	2,568,441	57,721,442

Ut i fra tabell 9 kan vi se at EBK har god spredning i forfall på utlån og plasseringer, noe som bidrar til i minske kredittrisikoen i selskapet.

Selskapet har en diversifisert utlånsportefølje, med hensyn på geografi og enkeltkunder. For vurdering av konsentrasjonsrisiko benyttes Herfindahl-Hirshman-indeksen (HHI indeksen). Ved en eventuelt lite diversifisert portefølje mot enkeltkunder, bransje eller geografi vil indeksen vise dette i form av høye α - og β -verdier. Nivåene for påslag er satt ut ifra bransjestandard.

KREDITTRISIKO – STANDARDMETODEN

Som utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett må alle engasjementer i sikkerhetsmassen tilfredsstille risikoklasse 1 eller 2. Ved vurdering av rating benyttes kun ratinger fra Standard&Poor's, Moody's og Fitch. Dersom en motpart er ratet av tre av byråene, benyttes medianratingen for å vurdere risikoklassen. Dersom motparten er ratet av to benyttes snittet, og dersom motparten kun er ratet av ett godkjent byrå, benyttes denne.

- Stater og sentralbanker: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse.
- Lokale og regionale myndigheter: Langsiktig rating på landet benyttes.
- Institusjoner: Langsiktig rating på institusjoner som er ratet av godkjent ratingbyrå skal benyttes for å fastsette risikoklasse for banker, kreditt- og finansinstitusjoner.
- Foretak: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse. Hvis det ikke foreligger godkjent rating benyttes 100 % vekt for engasjementet.

SIKKERHETER OG GARANTIER

Ved formidling av lån gjennom EBK er det en forutsetning at lånet ikke overstiger 60 % av eiendommens verdi ved innføring i EBK. Det er for øvrig et krav at det sikres pant i ferdigstilte boligeiendommer eller fritidseiendommer. De krav EBK stiller til pant tilfredsstiller kapitalkravsforskriftens vilkår til 35 % vektning av engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom. Verdidokumentasjonen skal være godkjent takst, meglervurdering, kjøpekontrakt/skjøte eller verdivurdering fra Eiendomsverdi AS, som ikke kan være eldre enn 6 mnd. ved innvilgelse av lånet.

Når distributørene formidler lån til EBK påtar de seg obligatoriske garantier for lån de har formidlet. Disse garantiene er i hovedtrekk som følger:

- *Saksgaranti* for hele lånebeløpet i perioden fra distributøren anmoder om utbetaling til lånets pantesikkerhet har oppnådd rettsvern og distributørens depotavdeling har kontrollert dokumentasjonen.
- *Tapsgaranti* for den delen av lånets hovedstol ved utbetaling som overstiger 50 % av forsvarlig verdigrunnlag for lånets panteobjekt(er) (fastsatt ved utbetaling). Uansett lånebeløp og lånets sikkerhet er distributørens tapsgaranti minimum 25 000 kr pr. lån. Garantien gjelder i 6 år fra det tidspunkt lånets pantesikkerhet har oppnådd rettsvern, eventuelt fra dato for anmodning om utbetaling hvis dette er senere. Tapsgarantien trer i kraft når saksgarantien utløper.
- *Andel av garantiramme* på til sammen 1 % av den til enhver tid løpende låneporteføljen formidlet fra distributørene. Distributørens andel av garantirammen beregnes på grunnlag av distributørens faktiske andel av den til enhver tid løpende formidlet låneportefølje fra distributørene. Garantirammen kan benyttes hvis det oppstår tap utover ovennevnte garantier, eller hvis aksjonærbanker misligholder sine garantiforpliktelser.

Totalt garantiansvar for distributørene er summen av alle de tre ovennevnte garantiene. Denne delen av utlånsbalansen vektet 20 %.

I tillegg til ovennevnte garantier, har EBK rett til å benytte motregning i aksjonærbankenes provisjoner for en periode opptil 12 kvartaler. Denne motregningen kan benyttes til å dekke tap

som oppstår utover ovennevnte garantier, og vil gjelde provisjonen til den aktuelle bank som har tilført lånet hvor det eventuelt oppstår tap.

Pr. 31. desember 2014 er det tatt ut oversikt over gjenstående lånesum mot verdivurdering av pantesikkerhet da lånet ble tatt opp. Denne viser at selskapet har utlån innenfor følgende sikkerhet;

Tabell 10 Fordeling av opprinnelig LTV (tall i tusen)

Loan to value (LTV)	Uindekserte verdier			
	Privat personer	Borettslag	Totalt	Andel totalt
0 <= 40	8,127,854	7,921,708	16,049,562	26 %
40 < x <= 50	8,081,159	617,817	8,698,976	14 %
50 < x <= 60	35,837,989	252,371	36,090,360	59 %
Summer	52,047,002	8,791,895	60,838,897	100 %
Gjennomsnittlig LTV	51.1 %	18.2 %	46.4 %	

EBKs utlån til kunder har en maksimal belåningsgrad («Loan to value», heretter LTV) på 60 % av boligens verdi ved innvilgelse. Sikkerheten er derfor vurdert som meget god og risikoen anses som lav.

LØPENDE VERDIVURDERING AV SIKKERHETER

Selskapets utlånsportefølje «vaskes» kvartalsvis mot markedsverdier estimert av Eiendomsverdi AS. Eiendomsverdi vasker mot solgte objekt i nærområdet over tid og justerer for prisutviklingen og de verdivurderinger EBK har på eiendommen ved innvilgelse. Dersom boligmarkedet skulle fått et fall i priser vil selskapet ha god margin før et eventuelt lån som må tvangsinnføres vil føre til tap. Tabellen nedenfor viser indekserte «vaskede» verdier av EBKs utlånsportefølje.

Tabell 11 Fordeling av indeksert LTV (tall i tusen)

Loan to value (LTV)	Indekserte verdier			
	Privat personer	Borettslag	Totalt	Andel totalt
0 <= 40	11,725,523	8,317,053	20,042,576	33 %
40 < x <= 50	11,886,936	195,277	12,082,213	20 %
50 < x <= 60	25,996,566	254,565	26,251,131	43 %
60 < x <= 70	2,333,435	25,000	2,358,435	4 %
70 < x <= 75	104,543	-	104,543	0 %
75 < x	-	-	-	0 %
Summer	52,047,002	8,791,895	60,838,897	100 %
Gjennomsnittlig LTV	48.1 %	15.5 %	43.4 %	

Ved utgangen av 2014 viser vektet gjennomsnittlig vasket LTV 43,4 % mot ikke-vasket LTV på 46,4%. Vask av borettslag viser vektet gjennomsnittlig LTV på 15,5 % mot ikke vasket vektet gjennomsnittlig LTV på 18,2 %. Dette tyder på at boligprisene har jevnt over økt siden innvilgelse (kombinert med betaling av avdrag).

Noen lån er indeksert med en høyere LTV enn ved innvilgelse. Av tabellen ovenfor ser vi at ingen lån overstiger grensen på 75 % av boligens verdi som er maksimal LTV jf. finansieringsvirksomhetsloven § 2-28. Denne vasken foretas kvartalsvis, og dersom engasjementer overstiger grensen på 75 % LTV, innhentes verdidokumentasjon fra banken på at EBK har tilfredsstillende sikkerhet. Dersom lånet ikke har tilfredsstillende verdidokumentasjon, vil banken måtte redusere lånet og eventuelt ta tilbake lånet til bankens balanse.

MISLIGHOLDSRISIKO I SIKKERHETSMASSEN

Selskapets OMFer rates av Moody's. De beregner kvartalsvis en Collateral Score som forteller investorene om Moody's modellering av tapsrisiko knyttet til kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen i et Aaa-scenario. Jo høyere kredittkvaliteten er, desto lavere er collateral score. Collateral score bestemmer nivået for tap som Moody's anslår vil påvirke investorene av selskapets OMFer ved et eventuelt mislighold av disse, basert på kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen. Collateral score er Moody's analyse av hvor mye risikofrie aktiva som må tilføres sikkerhetsmassen for å tilsvare den negative effekten av stresstestscenario som definert av Moody's. For mer informasjon henvises det til Moody's metodologi for definisjon og beregning av collateral score.

I rapporten for 3. kvartal 2014, publisert 25. februar 2015, har Moody's angitt en collateral score på 2,0 %, og dette er lavest blant globale obligasjonsutstedere som er ratet av Moody's. I tabellen fremkommer EBKs OMFer som Eika Boligkreditt Mortgage Covered Bond Programme.

Tabell 12 Collateral Score i Moody's global CB performance overview pr. 3. kvartal 2014

EXHIBIT 11			
Deals with lowest (best) Collateral Scores			
Name of Programme	Type of Programme	Country	Collateral Score
Eika Boligkreditt - Mortgage - Covered Bond Programme	Mortgage	Norway	2.0%
Nordea Bank Finland PLC - Covered Bond Programme	Mortgage	Finland	2.3%
HSBC - Covered Bond Programme	Mortgage	UK	2.4%
OP Mortgage Bank Mortgage II - Covered Bond Programme	Mortgage	Finland	2.4%
OP Mortgage Bank - Mortgage - Covered Bond Programme	Mortgage	Finland	2.5%
Sparebanken Oest Boligkreditt AS - Covered Bond Programme	Mortgage	Norway	2.6%
Coventry Building Society - Covered Bond Programme	Mortgage	UK	2.7%
SpareBank 1 Boligkreditt AS Mortgage - Covered Bond Programme	Mortgage	Norway	2.7%
Aktia Mortgage (MT) - Covered Bond Programme	Mortgage	Finland	2.8%
Royal Bank of Scotland Plc - Mortgage - Covered Bond Programme	Mortgage	UK	2.8%

STRESSTEST PÅ BOLIGPRISER

EBK gjennomfører stresstester av verdifall i boligpriser for å belyse selskapets kredittrisiko på utlån. I kapitalkravsforskriften er det en forutsetning at det eksisterer pant innenfor 80 % av boligens verdi for at boliglån kan risikovektes 35 %. Hvis dette ikke er tilfellet, vil selskapet få et økt kapitalbehov for den andelen av utlånene som må vektes 75%² fremfor 35 % i kapitalkravsberegningen. Det foretas beregninger basert på verdifall i boligpriser på henholdsvis 15 %, 25 % og 35 %. Før for eksempel et verste-fall-scenario på 35 % boligprisfall ville ha intruffet, ville EBK allerede ha tatt i bruk en rekke virkemidler for å bedre kvaliteten på selskapets sikkerhetsmasse, herunder beredskapsplan ved et boligprisfall. Hvis enkelte lån i sikkerhetsmassen får en belåningsgrad som overstiger 75 % (60 % for fritidsboliger), kan ikke denne andelen av lånet regnes med ved fastsettelsen av den samlede verdien på sikkerhetsmassen. Dette vil ha betydning for selskapets oppfyllelse av balansekravet i loven og forpliktelser knyttet til overpantsettelse.

² Det antas at utlånene vil tilfredsstille krav til massemarked og kan således vektes 75 % jf. kapitalkravsforskriften.

Selskapet har bedre sikkerhet i porteføljen og lavere grense for LTV enn det som er vanlig blant OMF-utstedere i Norge, og er derfor godt rustet til å håndtere risikoen knyttet til verdifall i boligpriser. Et fall i boligprisene vil generelt bli håndtert raskt ved hjelp av garantistruktur og overholdelse av lovverk knyttet til OMF. Det er derfor ikke innregnet noe økt pilar I-krav for et verste-fall-scenario med boligprisfall på 35 %, da risikoen knyttet til et generelt boligprisfall er tilstrekkelig ivaretatt av selskapets garantistruktur, samt opprettholdelse av krav til overpantsettelse i sikkerhetsmassen.

STYRING OG KONTROLL

EBKs distribusjonskanal er gjennom eierbankene. Dette er banker som er lokalt forankret med høy grad av lojale kunder, og med gode kunnskaper om sine markeder. Kundeseleksjon gjennom distributørbankene vurderes å bidra til at selskapet gjennomgående har lojale og gode kunder.

Selskapet har etablert strategi for kredittrisiko på utlån, strategi for motpartsrisiko samt strategi for kapitalforvaltning, som danner grunnlaget for styring og kontroll med kreditt- og motpartsrisiko. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets kredittstrategi, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliancerapport. Løpende foretas kontroller av etterlevelse av kreditthåndboken, herunder depotkontroller. Overordnet styring og kontroll av risiko er nærmere beskrevet i kapittel 4 ovenfor.

KAPITALBEHOV

EBK benytter seg av standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko. Kapitalkravet er beregnet til 1 850 millioner kroner pr 4. kvartal 2014. Selskapets kapitalmål er vurdert å være tilstrekkelig for eventuell kredittrisiko vurdert utover minimumskrav til kapital i Pilar I.

9 MOTPARTSRISIKO

Definisjon: Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at motparter ikke kan møte sine betalingsforpliktelser, og er således en kredittrisiko. Motpartsrisiko vedrører alle fordringer på motparter, herunder garantier, uoppgjorte handler, ikke benyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivateksponering. Motpartsrisikoen avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Selskapet har etablert en strategi for motpartsrisiko for å sikre at overordnede krav til styring og kontroll med motpartsrisiko er ivaretatt. Strategien skal ivareta selskapets kontroll med store engasjementer, herunder samlet engasjement mot en enkelt motpart. Dokumentet skal sikre at motpartsrisikoen til enhver tid er under kontroll gjennom etablering av rammer for motpartsrisiko, sikre etablering av ISDA med tilhørende CSA med derivatmotparter, samt en klar fordeling av ansvar og myndighet.

Selskapet har etablert følgende risikorammer for motpartsrisiko:

- Høyeste grense for samlet engasjement (forskrift om store engasjementer)
- Intern høyeste grense for samlet engasjement
- Inngåelse av derivatavtaler og maksimal eksponering med en motpart

EBK er eksponert for motpartsrisiko gjennom både utlån, plassering av overskuddslikviditet og derivater. I dette kapitlet rettes det fokus på motpartsrisiko knyttet til derivater og plasseringer i bankinnskudd, da dette ikke faller naturlig som en del av vurderingen av øvrige risikofaktorer. Motpartsrisiko knyttet til utlån behandles som kredittrisiko og motpartsrisiko knyttet til plasseringer av overskuddslikviditet behandles som markedsrisiko.

- **Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd i kredittinstitusjoner**

EBK benytter bankinnskudd for plassering av overskuddslikviditet, og er således eksponert for motpartsrisiko overfor de ulike bankene. Bankinnskudd skal kun foretas hos banker med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3 ved løpetid inntil 100 dager). Rammer for motpartsrisiko pr. bank er definert i selskapets strategi for kapitalforvaltning, herunder investeringsmandatet.

- **Motpartsrisiko knyttet til derivater**

Virksomheten i EBK er underlagt strenge regler for risikoeksponering, og plikter å ikke påta seg større rente- og valutarisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig³. Det betyr at selskapet benytter både rente- og valutaderivater ved innlån i valuta og/eller til fast rente for å holde risikoen på et minimum. Det samme gjelder sikring av renterisiko relativt til utlån til fast rente.

Derivater skal kun inngås med motparter med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å kunne inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3)⁴. EBK skal kun inngå derivater under det etablerte rammeverket fra International Swaps and Derivatives Association (ISDA). ISDA Masteravtaler med tilhørende Credit Support Annex (CSA), er basert på en standardisert mal for de fleste norske OMF-utstedere som inngår derivatavtaler. Denne benyttes med hver enkelt motpart, og for siste versjon av malen; for hver valuta for den underliggende utstedelse av OMF.

Selskapet beregner motpartsrisiko i derivater ved bruk av standardisert metode⁵. Det tas hensyn til finansiell sikkerhet i form av kontanter og verdipapirer⁶ i beregningen av kapitalkrav knyttet til motpartsrisiko i derivater. Selskapet har pr. 31. desember 2014 følgende motpartseksponering i derivater pr. ratingkategori;

---

³ FOR-2007-05-25-550 Forskrift om kredittforetaks obligasjoner §§ 5 og 7.

⁴ Ved nedgradering under risikoklasse 2 kan derivatene fortsatt inngå i sikkerhetsmassen, forutsatt at motparten stiller tilfredsstillende sikkerhet.

⁵ FOR-2006-12-14-1506 Kapitalkravsforskriften kapittel 23.

⁶ FOR-2006-12-14-1506 Kapitalkravsforskriften kapittel 17 og 18.

Tabell 13 Motpartsrisiko i derivater etter standardisert metode (tall i tusen)

Rating derivat mot part	EAD*	Risikoklasse	Risikovekt	Beregningsgrunnlag
AA	1,181,366	1	20 %	236,273
A	1,702,478	2	50 %	851,239
	2,883,844			1,087,512

*Exposure at default, foretakets derivateksponering, beregnes som maks av derivatets potensielle framtidige eksponering og markedsverdi fratrukket mottatte sikkerheter i form av kontanter eller verdipapier

Det er inngått CSA-avtaler (Credit Support Annex) med alle av selskapets derivatmotparter. Selskapets avtaleverk med derivatmotparter regulerer at selskapet ensidig har rett på sikkerhet for markedsverdier på derivatene som overstiger de forhåndsdefinerte rating-grensene. CSA-avtalene er ensidige, og EBK vil derfor ikke komme i en situasjon der selskapet må stille sikkerhet ved eventuell svekket rating. Beregning av markedsverdiene foretas vanligvis ukentlig under det etablerte avtaleverket. EBK har etablert daglig verdiberegning med noen motparter, og jobber med å få til dette med ytterligere motparter, noe som bidrar til å redusere selskapets kredittrisiko ytterligere. I løpet av 2014 har EBK inngått avtaler som også muliggjør mottak av verdipapirer som sikkerhet fra enkelte motparter. Underliggende verdipapirer regnes ikke som en del av motpartsrisikoen i selskapet, da disse er poster utenom balansen. Likevel er det nødvendig med en begrensning på hvilke verdipapirer som godtas som sikkerhet, samt en spredning på ulike motparter. Dette er regulert i avtalen med motpartene.

- **CVA-risiko**

CRD IV introduserte et nytt tilleggskrav som skal dekke risikoen knyttet til endring av virkelig verdi av bilaterale derivatavtaler som ikke er børsomsatt⁷. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA)⁸. CVA-tillegget ble en del av beregningsgrunnlaget fra og med 30. september 2014. Ved utgangen av 2014 ble det beregnet til 1,7 milliarder kroner.

Tabell 14 Totalt beregningsgrunnlag for motpartsrisiko knyttet til derivater og bankinnskudd pr. 31.12.2014 (tall i tusen)

Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	Beløp
Beregningsgrunnlag for bankinnskudd	741,622
Beregningsgrunnlag derivater	1,087,512
Beregningsgrunnlag for CVA-risiko	1,717,691
Totalt	3,546,825
Pilar I kapitalkrav 8%	8 %
	283,746

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi og tilhørende rammer for motpartsrisiko som danner grunnlag for styring og kontroll av motpartsrisikoen i EBK. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets strategi for motpartsrisiko, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliancerapporten.

⁷ Bilaterale derivatavtaler kalles også «over the counter» eller OTC-derivater.

⁸ FOR-2006-12-14-1506 Kapitalkravsforskriften Kapittel 20a.

KAPITALBEHOV

Det legges til grunn at selskapet ikke behøver en buffer til å håndtere et tap knyttet til motpartsrisiko. Dette skyldes at kapitalkravet beregnet etter pilar I vurderes å dekke tapsrisikopotensialet i porteføljen.

10 MARKEDSRISIKO

Definisjon: Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i renter, kredittspreader og valutakurser.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Selskapets formål er å oppnå gunstig finansiering gjennom utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett. Det legges til grunn at selskapets overskuddslikviditet må tilfredsstillende krav om hva som kan inngå i sikkerhetsmassen gitt i lov og forskrift. Målsetting med selskapets plasseringer av overskuddslikviditet er til enhver tid å ha tilgjengelig likviditet til å sikre finansiering av vekst og forfall, samt å tilstrebe en høyest mulig avkastning innenfor gitte risikorammer. Beholdningen av overskuddslikviditet plasseres i bankinnskudd eller renteinstrumenter i norske kroner og euro. Likviditeten i euro skyldes mottak av kontantsikkerhet i euro fra derivatmotpartene som følge av kravene i derivatavtaleverket. Selskapet vil ha plassering av overskuddslikviditet innenfor lav til moderat risiko. Risiko vil normalt bestå av kredittspread- og renterisiko.

Selskapet har etablert rammer for likviditetsporteføljen:

- Renterisiko: Gjennomsnittlig durasjon på all overskuddslikviditet skal være kortere enn 0,5 år. De enkelte verdipapirenes durasjon skal være kortere enn 1 år, hensyntatt derivater. For gjenkjøpsavtaler er rammen for det underliggende verdipapirets durasjon 3 år.
- Kredittrisiko/Spreadrisiko: Gjennomsnittlig løpetid på all overskuddslikviditet skal være kortere enn 2,0 år. De enkelte verdipapirenes løpetid skal være kortere enn 3,5 år. Løpetiden i gjenkjøpsavtaler skal være kortere enn 100 dager.
- Valutarisiko: Likviditetsporteføljen skal ikke påta seg usikret valutarisiko.

Selskapets totale risikoramme for kredittspread- og renterisiko skal være 5 % av selskapets ansvarlige kapital, der sammensetningen forventes å være fordelt på 2 % renterisiko og 3 % kredittspreadrisiko. Renterisikoen, herunder maksimal tillatt verdiendring, beregnes som følge av 1 prosentpoengs parallelt renteskift. Kredittspreadrisiko mot utsteder beregnes hovedsakelig basert på Finanstilsynets modul for markedsrisiko. Modellen er basert på rating og risikoklasse. Selskapet beregner kapitalkrav knyttet til markedsrisiko etter kapitalkravsforskriftens del II, standardmetoden for kredittrisiko.

EBKs verdipapirportefølje pr. 31.12.2014 var på 7,96 milliarder kroner og utgjorde om lag 10 % av selskapets forvaltningskapital. Det er investert i statspapirer, obligasjoner med fortrinnsrett og kommunepapirer, hvor alle motparter har en AAA-rating ved utgangen av 2014. Likviditetsporteføljen varierer i størrelse i forhold til selskapets behov for likviditet det neste året. EBK har beregnet kapitalkrav for verdipapirporteføljen pr. 31.12.2014 basert på standardmetoden for kredittrisiko (pilar I).

Tabell 15 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for markedsrisiko (tall i tusen)

Type rentepapir (tall i tusen)	Beløp	Risikovekt	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Statspapirer	522,911	0 %	-	-
<i>Statspapirer i EUR</i>	1,365,791	0 %	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	4,626,065	10 %	462,607	37,009
<i>Obligasjoner med fortrinnsrett i EUR</i>	215,939	10 %	21,594	1,728
Kommunepapirer	1,230,362	20 %	246,072	19,686
Sum verdipapirportefølje	7,961,068			58,422

Selskapet er i tillegg eksponert for markedsrisiko i form av renterisiko som oppstår på grunn av ulik rentebinding på eiendeler og gjeld. Denne risiko behandles særskilt under «renterisiko knyttet til rentenetto» under punkt 11.

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi for balansestyring, samt strategi for kapitalforvaltning og tilhørende investeringsmandat, som danner grunnlaget for styring og kontroll av markedsrisikoen. Selskapets risk- og compliancefunksjon vurderer løpende eksponering i forhold til vedtatt risikovilje og rammer. De utarbeider en kvartalsvis risk- og compliancerapport til styret som kvantifiserer og vurderer markedsrisikoen i forhold til risikovilje. Selskapets styrefastsatte ramme i prosent av ansvarlig kapital skal dekke renterisiko ved et parallelt skift i rentekurven på 1 %-poeng, samt økte kredittspredautganger på selskapets verdipapirportefølje. I det daglige styres markedsrisikoen ved at innlånsavdelingen foretar handler med selskapets overskuddslikviditet.

KAPITALBEHOV

EBK benytter standardmetoden for beregning av markedsrisiko. Kapitalkravet er beregnet til om lag 58 millioner kroner pr 4. kvartal 2014 og er inkludert i totalt kapitalkrav for kredittrisiko.

Ytterligere vurdering av kapitalkrav for markedsrisiko inngår i vurderingen av Pilar II-buffer, og selskapets kapitalmål vurderes å være tilstrekkelig for å dekke risikoer utover regulatorisk minstekrav.

11 RENTERISIKO KNYTTET TIL RENTENETTO

Definisjon: Renterisiko knyttet til rentenetto oppstår på grunn av ulik rentebinding på innlån og utlån, og/eller at selskapet låner inn fra andre markeder enn det låner ut til, slik at renten på innlån endres uten at selskapet kan endre utlånsrenten like raskt.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

Renterisiko skal begrenses gjennom å sikre at utlån til flytende rentebetingelser er finansiert av innlån/derivat som gir flytende rentebetingelser, og at utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko. Renterisiko knyttet til rentenetto skal være innenfor lav risiko.

EBK har hovedsakelig utlån til flytende rentebetingelser. I henhold til finansavtaleloven kan renten på slike utlån, med seks ukers varsel, justeres i takt med utviklingen i selskapets innlånskostnader. I relasjon til innlånspris overfor eierbankene er EBK ikke underlagt en slik

varslingsfrist. Endringer i innlånsprisen kan derfor gjennomføres raskere, noe som sikrer effektiv tilpasning til endringer i EBKs innlånskostnader.

EBK tillater fastrentelån i sikkerhetsmassen, regulert av et eget avtaleverk med eierbankene. EBK fastsetter innlånspris for fastrentelån, og eierbankene fastsetter kundens vilkår og rente basert på innlånspris og risikovurdering i engasjementet.

Selskapet benytter sikringsbokføring etter IFRS på innlån med fast rente, og en renteswap må ved inngåelse vurderes å være svært effektiv. Selskapet måler renterisiko på balansen kvartalsvis, basert på de ulike engasjementenes durasjon. Med durasjon menes antall år til neste renteendring.

Tabell 16 Rentesensitivitet i balansen (tall i tusen)

Rentesensitivitet	Durasjon	Beløp	Effekt
Innlån	0.14	64,850,698	91,140
Utlån med flytende rente	-0.12	59,817,636	(71,781)
Utlån med fast rente	-3.23	1,021,261	(32,970)
Utlånsderivater	2.91	1,969,578	28,627
Plassering i statspapirer	-0.35	1,869,041	(6,622)
Plassering i OMF	-0.13	4,825,490	(6,110)
Plassering i kommunepapirer	-0.13	1,225,999	(1,643)
Plassering i bankinnskudd	-0.01	3,708,022	(254)
Sum med likviditet sporteføljen			387
Sum uten likviditet sporteføljen			15,016

Selskapets rentebinding på innlån er lengre enn på utlån. I en situasjon med renteøkning i fundingkostnad på 1 %-poeng vil i realiteten selskapet få en gevinst, så lenge eiendelssiden i balansen har kortere rentebinding enn gjeldssiden. Det kan likevel være andre faktorer som gjør at selskapet reduserer sin margin på utlån og netto renteinntekter, men det vil være uavhengig av renterisikoen.

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi for balansestyring som danner grunnlaget for total renterisiko i selskapets balanse. Dette inkluderer også likviditetsporteføljen, og renterisiko knyttet til rentenetto går på den totale rentebindingen selskapet har.

Ved økning i finansieringskostnader eller pengemarkedsrenter vil en renteendringsbeslutning mot eierbankene foretas av administrerende direktør, i samråd med ledergruppen i selskapet, basert på prognoser med forventet renteutvikling og planlagt ny funding. Slike prognoser foretas av økonomiavdelingen.

Renterisikoen måles kvartalsvis som verdiendring gitt 1 %-poeng endring i rentenivå, og selskapet har definert maksimal eksponering knyttet til dette. Eksponeringen rapporteres kvartalsvis i selskapets risk- og compliancerapport til styret.

KAPITALBEHOV

Renterisiko knyttet til rentenetto inngår ikke under Pilar I-krav til kapital. Vurdering av kapitalkrav for renterisiko inngår i vurderingen av Pilar II-buffer, og selskapets kapitalmål vurderes å være tilstrekkelig for å dekke risikoer utover regulatorisk minstekrav.

12 LIKVIDITETS- OG REFINANSIERINGSRISIKO

Definisjon: Risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for førtidig realisering av eiendeler. I verste fall er likviditetsrisiko risikoen for at selskapene ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til å møte forpliktelser ved forfall.

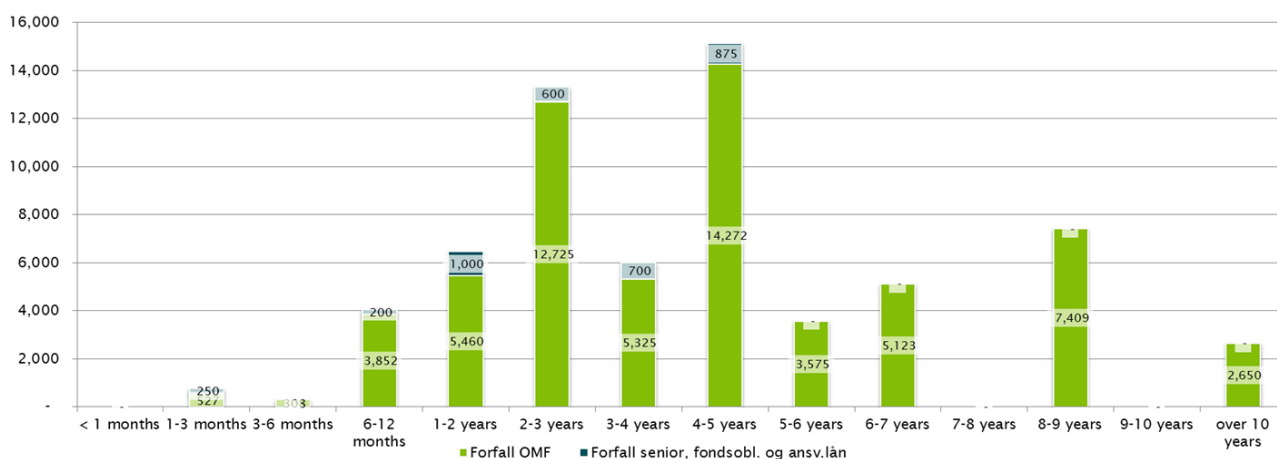
RISIKOVILJE OG EKSPONERING

EBK skal finansiere utlån hovedsakelig gjennom å utstede OMF. Gjennom adgang til å utstede slike obligasjoner oppnår EBK lavere innlånskostnad enn eierbankene. Selskapet vil også ta opp ordinære obligasjons- og sertifikatlån. Primært vil dette være utstedelse av sertifikatlån for å dekke overpantsettelse i henhold til EMTCN-programmet. EBK har inngått et internasjonalt låneprogram for obligasjonene. Dette såkalte Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN) ble signert og børsnotert på Londonbørsen 10. august 2007. Programmet oppdateres årlig.

For å holde finansierings- og likviditetsrisikoen tilfredsstillende lav, samt å oppfylle finansieringsvirksomhetsloven § 2-32, forskrift om kredittselskap som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, og forskrift om forsvarlig likviditetsstyring, har selskapet etablerte rammer for finansierings- og likviditetsrisiko.

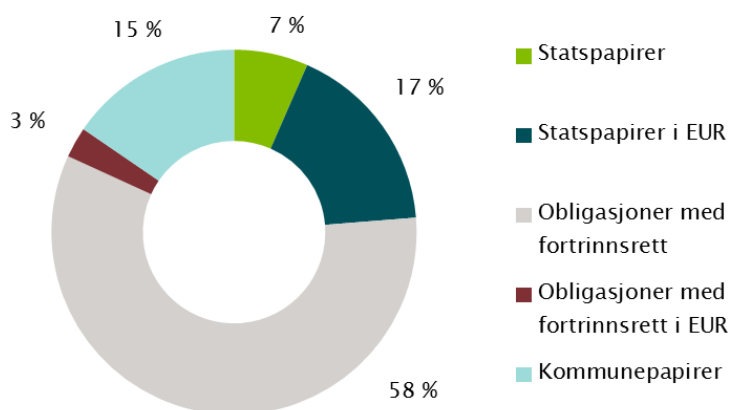
Selskapet har pr. 31.12.2014 en god likviditetssituasjon og har totalt i 2014 utstedt 10 mrd kroner i obligasjoner og sertifikater. EBK har i 2014 overholdt alle rammer for risikoeksponering. Grunnet lav fundingaktivitet utover i året er gjennomsnittlig gjenværende løpetid på total funding og OMF redusert noe. Det har imidlertid vært et fokus på å øke løpetiden på funding i seniormarkedet. Aktiviteten i 2014 og status ved utgangen av året er likevel i tråd med mål og rammer for likviditetsstyringen.

Figur 7 Forfallsstruktur pr. 31.12. 2014 (tall i tusen)

I 2014 har selskapet hatt begrenset med fundingbehov grunnet lav utlånsvekst. Kredittrapper fra meglerforbindelser viser at EBK kunne ha foretatt funding på meget gunstige nivåer, sett i forhold til tidligere år. Interessen hos investorene til å tegne i selskapets OMF'er har vært høy også i 2014 og selskapet har videre oppnådd gode betingelser på innlån.

Figur 8 Likviditetsbufferens sammensetning

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert egen strategi for finansieringsrisiko, herunder definert risikovilje, risikorammer samt kriseplan ved likviditetsmangel. Denne danner grunnlaget for likviditetsstyringen.

Styring av finansierings- og likviditetsrisiko skjer gjennom rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. I tillegg er det etablert et avtaleverk mellom aksjonærene og EBK som sikrer at selskapet kan få tilført likviditet i en krisesituasjon. Avtalen går ut på at eierbankene, under gitte forutsetninger er forpliktet til å kjøpe selskapets OMFer. Kjøpsforpliktelsen er oppad begrenset til forfall på selskapets OMFer, utstedt under EMTCN-programmet og tilhørende swapavtaler, de kommende tolv månedene. Det gjøres fradrag for EBKs egen likviditet. Bankene kan deponere disse OMFene i Norges Bank mot en avkortning. EBK har ikke deponeringsadgang i Norges Bank.

Selskapet er organisert med avdeling for innlån med finansdirektør/CFO som foretar den operative likviditetsstyringen, og rapporterer til administrerende direktør. Innlånsavdelingen benytter likviditetsprognoser, spesielt ved opptak av ny funding. Ved opptak av ny funding, simuleres fremtidig likviditetsbeholdning, refinansieringsindikatorer og snittløpetid på funding. Styret mottar hvert kvartal oversikt over forfallsstrukturen på selskapets eiendeler og gjeld, samt utvikling i selskapets likviditetsindikatorer for evaluering av likviditetsrisiko.

Selskapets risk- og compliancefunksjon måler eksponering knyttet til finansierings- og likviditetsrisiko i forhold til vedtatte rammer på løpende basis, og rapporterer den faktiske eksponeringen i risk- og compliancerapport til styret kvartalsvis. Disse rapportene gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål. Selskapet foretar stresstester der effekt på likviditetsbeholdningen simuleres ved eventuelle likviditetskriser; herunder markedsspesifikke, selskapsspesifikke kriser og kombinasjon av disse.

KAPITALBEHOV

Likviditets- og refinansieringsrisiko inngår ikke under Pilar I-krav til kapital. Vurdering av kapitalkrav for likviditetsrisiko inngår i vurderingen i ICAAP, og selskapets kapitalmål vurderes å være tilstrekkelig for å dekke risikoer utover regulatorisk minstekrav.

13 OPERASJONELL RISIKO

Definisjon: Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko og juridisk risiko.

RISIKOVILJE OG EKSPONERING

EBK har en oversiktlig virksomhet og enkel organisasjon og har derfor valgt basismetoden for beregning av kapitalkrav. I basismetoden er beregningsgrunnlaget for minstekravet til ansvarlig kapital gitt ved 15 % av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, jf. § 42-1 i kapitalkravsforskriften.

Tabell 17 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for operasjonell risiko (tusen)

Operasjonell risiko	2012	2013	2014
Netto inntekter	137,460	194,789	166,531
Gjennomsnittlig inntekter			166,260
Beregningsgrunnlag			311,738
Kapitalkrav			24,939

Selskapet skal ha en lav risikoprofil når det gjelder operasjonell risiko. Operasjonell risiko som kan gi tap for EBK er i all hovedsak knyttet til manglende etablering av pant, internkontrollsvikt eller svikt i IT-systemer.

STYRING OG KONTROLL

Selskapet har etablert strategi for operasjonell risiko og IT-strategi som danner grunnlaget for styring og kontroll med operasjonell risiko. Det er implementert en rekke retningslinjer og rutiner for alle vesentlige prosesser i selskapet. Disse skal bidra til at identifiserte operasjonelle risikoer blir håndtert på en slik måte at gjenværende risiko blir akseptabel. Selskapet skal til en hver tid ha oppdatert forretningskontinuitetsplan som sikrer at selskapet kan opprettholde driften, samt at funksjoner skal ha tilfredsstillende backup. Videre er det også utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Selskapet følger opp operasjonell risiko gjennom rapportering og registrering av uønskede hendelser, gjennomføring av complianceaktiviteter og internrevisjon mv. Risk- og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis en risk- og compliancerapport som kvantifiserer og vurderer den operasjonelle risikoen gjennom hendelsesrapporteringen. Disse rapportene gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

KAPITALBEHOV

EBK benytter seg av basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Kapitalkravet er beregnet til om lag 25 millioner kroner pr. 31. desember 2014.